

บทที่ 8

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาค

นอกจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนาในระดับโลก เช่น GATT , WTO, UNCTAD และการร่วมมือในภูมิภาคที่เชื่อมโยงกันหรือทวีปเดียวกัน เช่น APEC, EU, ASEAN แล้ว ยังมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจอีกส่วนหนึ่ง คือ การร่วมมือในอนุภูมิภาคหรือประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งจำแนกเป็นกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

1. โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-regional Economic Cooperation: GMS - EC)
2. โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle: IMT - GT)
3. โครงการความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi - sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC)
4. โครงการยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิสราวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawade - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS)
5. โครงการข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกา (Free Trade Agreement of America: FTAA)

8.1 โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-regional Economic Cooperation: GMS - EC)

1. ความเป็นมา

โครงการ GMS เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 โดยมีธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) เป็นผู้ให้การสนับสนุนหลัก กลุ่มประเทศ GMS มีพื้นที่รวมกันประมาณ 2 ล้าน 3 แสน ตารางกิโลเมตร หรือประมาณเท่าพื้นที่ของยุโรปตะวันตก มีประชากรรวมกันประมาณ 250 ล้านคน และอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ อีกทั้งยังเป็นจุด

ศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถรวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก

3. ความร่วมมือ

GMS มี 9 สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

แผนงานลำดับความสำคัญสูง (Flagship Programs) จำนวน 11 แผนงาน ได้แก่

- 1) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor)
- 2) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor)
- 3) แผนงานพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor)
- 4) แผนงานพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม (Tele - communications Backbone)
- 5) แผนงานซื้อขายไฟฟ้าและการเชื่อมโยงเครือข่ายสายส่งไฟฟ้า (Regional Power Interconnection and Trading Arrangements)
- 6) แผนงานการอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนข้ามพรมแดน (Facilitating Cross - Border Trade and Investment)
- 7) แผนงานเสริมสร้างการมีส่วนร่วมและความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน (Enhancing Private Sector Participation and Competitiveness)
- 8) แผนงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทักษะความชำนาญ (Developing Human Resources and Skills Competencies)

- 9) กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อม (Strategic Environment Framework)
- 10) แผนงานการป้องกันน้ำท่วมและการจัดการทรัพยากรน้ำ (Flood Control and Water Resource Management)
- 11) แผนงานการพัฒนาการท่องเที่ยว (GMS Tourism Development)

4. กลไกการทำงานของ GMS แบ่งเป็นการดำเนินการ 4 ระดับ ได้แก่

- 1) การประชุมระดับคณะทำงาน ของแต่ละสาขาความร่วมมือเพื่อประสานงานความคืบหน้าของกิจกรรมต่างๆ
- 2) การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส จัดปีละ 1-2 ครั้ง
- 3) การประชุมระดับรัฐมนตรี จัดปีละ 1 ครั้ง โดยในปี 2547 ได้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 13 ณ กรุงเวียงจันทน์ สปป.ลาว ระหว่าง 13-16 ธันวาคม 2547
- 4) การประชุมระดับผู้นำ จัดทุก 3 ปี โดยกัมพูชาเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับผู้นำ GMS ครั้งที่ 1

เมื่อปี 2545 และจีนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับผู้นำ GMS ครั้งที่ 2 เมื่อปี 2548

5. ความคืบหน้าการดำเนินงาน GMS ที่สำคัญ

1. การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor) เชื่อมโยง ไทย - พม่า - ลาว - จีน

1.1 เส้นทางสาย แม่สาย - เชียงตุง - เชียงรุ่ง - คุณหมิง ไทยช่วยสร้างสะพานมิตรภาพ ข้ามแม่น้ำสาย แห่งที่ 2 แบบให้เปล่าด้วยวงเงิน 38 ล้านบาท และได้มีการเปิดใช้สะพานข้ามแม่น้ำสายที่ 2 และเส้นทาง แม่สาย - เชียงตุง - เชียงรุ่ง ในเดือนกรกฎาคม 2547

1.2 เส้นทางเชียงของ - หลวงน้ำทา - เชียงรุ่ง - คุณหมิง ซึ่งไทย จีน และ ADB ให้ความช่วยเหลือการก่อสร้างเส้นทางในส่วน ของ สปป.ลาว ฝ่ายละ 1 ใน 3 ของค่าก่อสร้าง โดยไทยให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ผ่อนปรนด้วยวงเงิน 1,385 ล้านบาท ก่อสร้างเสร็จใน พ.ศ. 2548

1.3 เส้นทางสายห้วยโก๋น - ปากแบ่ง โครงการปรับปรุงเส้นทางจากห้วยโก๋น (จ.น่าน) - เมืองเงิน (แขวงไชยบุรี) ปากแบ่ง (แขวงอุดมไชย) ระยะทาง 49.22 กม. ซึ่งไทยจะให้ความช่วยเหลือด้วยวงเงิน 840 ล้านบาท โดยเป็นเงินกู้ผ่อนปรน (ร้อยละ 70) และเงินให้

เปล่า (ร้อยละ 30) คาดว่าจะก่อสร้างเสร็จในปี 2549 โดยเส้นทางนี้จะสามารถเชื่อมต่อจาก จ. น่าน ไปยังประเทศจีน (ผ่านทางไชยบุรี - ป๋อเต๋น) และเชื่อมต่อไปยังหลวงพระบาง

2. การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตะวันออก - ตะวันตก (East - West Economic Corridor) เชื่อมโยง พม่า - ไทย - ลาว - เวียดนาม

2.1 ฝั่งตะวันออก : มุกดาหาร - สะหวันนะเขต - ดองฮา - เว้ - ดานัง

- สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 ไทยและลาวได้กู้เงินจาก JBIC มาดำเนินการก่อสร้างเป็นวงเงิน 4,700 ล้านบาท (ส่วนของไทย 2,300 ล้านบาท) ได้มีการลงนามสัญญาจ้างก่อสร้างสะพานเมื่อ 3 ธันวาคม 2546 และก่อสร้างเสร็จในปี 2548

- เส้นทางหมายเลข 9 (ในลาว) การปรับปรุงและซ่อมแซมเส้นทางสะหวันนะเขต - เมืองพิน - แตนสวรรค์ ระยะทางประมาณ 210 กม. โดย JICA และ ADB ให้การสนับสนุนด้านการเงิน ซึ่งได้เปิดใช้อย่างเป็นทางการเมื่อ 23 เมษายน 2547

- เส้นทางหมายเลข 9 (ในเวียดนาม) และท่าเรือน้ำลึกดานัง ADB JBIC และรัฐบาลเวียดนามให้การสนับสนุนด้านการเงินในการก่อสร้างเส้นทางลาวบาว

- ดองฮา อุโมงค์ไฮวัน และการปรับปรุงท่าเรือน้ำลึกดานังบางส่วน การก่อสร้างแล้วเสร็จตามโครงการในปี 2547

2.2 ฝั่งตะวันตก : แม่สอด - เมะล่าย ไทยจะให้ความช่วยเหลือเส้นทางช่วง แม่สอด - เมียวดี - กอกะเร็ก - ท่าตอน ระยะทางประมาณ 198 กม. (โดยจะสร้างถนนให้เปล่าในช่วง 18 กม. แรก และให้กู้ในส่วนที่เหลือ) ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางแม่สอด - เมียวดี - เมะล่าย โดยรัฐบาลไทยตกลงในหลักการที่จะให้เงินกู้สำหรับการก่อสร้างช่วงกอกะเร็ก - เมะล่าย ในระยะต่อไป

3. การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจตอนใต้ (Southern Economic Corridor) เชื่อมโยงไทย กัมพูชา และเวียดนาม

3.1 เส้นทาง ตราด - เกาะกง - สเรแอมปิล เป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางเลียบชายฝั่งทะเลไทย - กัมพูชา - เวียดนาม (R10) โดยไทยให้ความช่วยเหลือแบบเงินกู้ผ่อนปรน 567.7 ล้านบาท เพื่อการปรับปรุงถนนมีระยะทาง 151.5 กม. และให้เปล่า 288 ล้านบาท เพื่อการก่อสร้างสะพานขนาดใหญ่ 4 แห่ง

3.2 เส้นทาง ช่งสะง่า - อันลองเวง - เสียมเรียบ การปรับปรุงถนนระยะทาง 167 ก.ม. ซึ่งจะเชื่อมโยงระหว่างภาคอีสานใต้ของไทยกับเมืองเสียมเรียบ

4. ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (GMS Cross Border Transport Agreement) เป็นความตกลงที่ช่วยอำนวยความสะดวกการผ่านแดนและข้ามแดนของคนและสินค้าในอนุภูมิภาคประเทศภาคีสมาชิกทั้ง 6 ประเทศได้ให้สัตยาบันความตกลงฯ แล้ว และได้มีการประกาศการมีผลบังคับใช้ของความตกลงฯ (ส่วนกรอบความตกลง) เมื่อ 30 เมษายน 2547 และตั้งแต่วันที่ 2546 ประเทศภาคีสมาชิกได้เจรจาในรายละเอียดของส่วนภาคผนวกแนบท้ายความตกลงฯ (Annex) 16 ฉบับ และพิธีสาร (Protocol) 3 ฉบับ โดยได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการจาก ADB และ ESCAP

5. ความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (Quadriparties Agreement on Commercial Navigation on Lancang - Mekong River) ประเทศไทย ลาว พม่า และจีน ได้ลงนามร่วมกันในความตกลงว่าด้วยการเดินเรือพาณิชย์ในลุ่มแม่น้ำโขง เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2543 ณ จังหวัดท่าขี้เหล็ก ของพม่า และมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนเมษายน 2544 โดยความตกลงฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกการเดินเรือพาณิชย์ในลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน และจีนได้ให้การสนับสนุนการปรับปรุงร่องน้ำเพื่อการเดินเรือ (เคลื่อนย้ายเกาะแก่งและหาดตื้นที่เป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือในลำน้ำโขงตลอดช่องแนวช่องทางเดินเรือ 331 กม. เพื่อให้ช่องทางมีขนาดกว้างไม่ต่ำกว่า 35 เมตร และลึกประมาณ 3 เมตร ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จแล้ว 10 จุด ส่วนจุดสุดท้ายที่บริเวณแก่งคอนผีหลง ครม. ได้มีมติเมื่อ 8 เมษายน 2546 มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทำการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบด้านต่างๆ (ในไทย) ที่ยังมีความกังวลอยู่ ผลการศึกษาดังกล่าวได้เสร็จสมบูรณ์แล้วเมื่อเดือนกรกฎาคม 2547 โดยระบุว่าผลกระทบของโครงการฯ ต่อสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยว โบราณสถานและวัฒนธรรม จะอยู่ในระดับต่ำ อย่างไรก็ตาม ผลจากการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนยังสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนในพื้นที่ยังมีข้อวิตกกังวลเกี่ยวกับโครงการนี้อยู่

6. ความร่วมมือด้านพลังงาน ประเทศ GMS ได้ลงนามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านการซื้อขายไฟฟ้าและการสร้างเครือข่ายสายส่งระหว่างรัฐบาล 6 ประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (Inter – Governmental Agreement on Regional Power Trade) เมื่อ 3 พฤศจิกายน 2545 โดยความตกลงนี้มีจุดประสงค์ให้ประเทศสมาชิกร่วมมือและวางแผนพัฒนา

ระบบส่งไฟฟ้าที่ประหยัดและมีความมั่นคง รวมไปถึงกลไกในการดำเนินการซื้อขายไฟฟ้าในอนุภูมิภาค

7. ความร่วมมือด้านโทรคมนาคม ประเทศไทยโดยบริษัท ทศท. คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการจัดสร้างโครงข่ายระบบเคเบิลใยแก้วตามโครงการ Telecommunication Backbone Project ในส่วนของไทยครบทุกจุดที่เกี่ยวข้องแล้ว และยังได้เปิดให้บริการในเส้นทางระหว่างรัฐประเท (ไทย) - ปอยเปต (กัมพูชา) และระหว่างหนองคาย (ไทย) - เวียงจันทน์ (สปป.ลาว) แล้ว ขณะนี้รอความพร้อมในการเชื่อมโยงกับจีนพม่า และจุดเชื่อมโยงอื่นๆ ของ สปป.ลาว

8. ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว โครงการจัดทำแผนการตลาดท่องเที่ยว Six Countries One Destination โดยมี Agency for Coordinating Mekong Tourism Activities (AMTA) ซึ่งตั้งสำนักงานอยู่ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นศูนย์ประสานงานหลักด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างประเทศในรูปแบบของ Package Tour โดยจะเน้นตามแนวพื้นที่เศรษฐกิจ 3 แนวหลัก ตลอดจนการศึกษา GMS Visa เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวจากนอกอนุภูมิภาค

9. ความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ไทยส่งเสริมให้มีการดำเนินการตามแผนงาน Phnom Penh Plan ซึ่งเป็นแผนงานพัฒนาผู้บริหารระดับสูงและระดับกลางอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเฉพาะการดำเนินงานของ AIT และสถาบันลุ่มแม่น้ำโขง (Mekong Institute) ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี 2537 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐบาลนิวซีแลนด์กับรัฐบาลไทย

([http://www.dft.moc.go.th/the_files/\\$59/level4/gms.htm](http://www.dft.moc.go.th/the_files/$59/level4/gms.htm))

8.2 โครงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle: IMT - GT)

1. ที่มา

แผนงานพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย ระหว่างประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย(Indonesia - Malaysia - Thailand Growth Triangle: IMT - GT) ได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่พ.ศ. 2536 หลังจากที่ผู้นำทั้ง 3 ประเทศเห็นชอบให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจ 3 ประเทศ ในปัจจุบันพื้นที่ IMT - GT ครอบคลุม อินโดนีเซีย 10 จังหวัด ได้แก่ อาเจห์ (เขตปกครองตนเอง) บังกา - เบลิตุง เบงกูลู จัมบี ลัมปุง สุมาตราเหนือ เรียว เรียวโอแลนด์ สุมาตราใต้ สุมาตราตะวันตก มาเลเซีย 8 รัฐ ได้แก่ รัฐเคดาห์ กลันตัน มะละกา เนกรี

เซมบิลัน ปีนัง เประ ปะลิส และสลังอร์ และ ไทย 14 จังหวัด คือ สงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช ชุมพร สุราษฎร์ธานี ระนอง ภูเก็ต พังงา และ กระบี่

2. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่าง 3 ประเทศ ให้มีการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด โดยเน้นความร่วมมือทางด้านการผลิต การส่งเสริมการลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในพื้นที่ IMT-GT

3. แนวยุทธศาสตร์

เพื่อให้เกิดการพัฒนาและลดช่องว่างการพัฒนาในพื้นที่ IMT ทั้งสามฝ่าย จึงได้จัดทำ ยุทธศาสตร์ IMT - GT Roadmap ระยะ 5 ปี (ค.ศ. 2007 - 2011) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์หลัก 5 ยุทธศาสตร์ คือ

3.1 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนทั้งภายในและระหว่างพื้นที่ IMT - GT และระหว่างพื้นที่ IMT - GT กับภายนอก มีแผนงานที่จะต้องปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) การอำนวยความสะดวกการค้าข้ามแดนและการลงทุน
- 2) การส่งเสริมด้านการค้าและการลงทุน
- 3) การรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและธุรกิจ

3.2 ยุทธศาสตร์ส่งเสริมภาคเกษตร อุตสาหกรรมการเกษตรและการท่องเที่ยว มีแผนงานที่จะต้องปฏิบัติการ ดังนี้

1) การการเกษตร (รวมทั้งประมง ปศุสัตว์ ป่าไม้) และอุตสาหกรรม การเกษตร

- 2) การท่องเที่ยว

3.3 ยุทธศาสตร์เสริมสร้างความเชื่อมโยงทางด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อบูรณาการด้านพื้นที่ IMT-GT เข้าด้วยกัน มีแผนงานที่จะต้องปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) การเชื่อมโยงด้านการขนส่ง (ถนน ทางรถไฟ การขนส่งทางทะเล ท่าอากาศยาน)
- 2) การสื่อสารโทรคมนาคม
- 3) พลังงาน

3.4 ยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญต่อประเด็นความร่วมมือที่เชื่อมโยงในความร่วมมือทุกด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทักษะและความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงาน ส่งเสริมด้านบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของพื้นที่ IMT - GT มีแผนงานที่จะต้องปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเคลื่อนย้ายแรงงาน
- 2) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ

3.5 ยุทธศาสตร์เสริมสร้างการจัดการด้านสถาบันและกลไกความร่วมมือในพื้นที่ IMT - GT รวมทั้งความร่วมมือภาครัฐ/ ภาคเอกชน การมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาในระดับท้องถิ่น ตลอดจนการนำความสนับสนุนจากพันธมิตรการพัฒนาอื่นๆ มีแผนงานที่จะต้องปฏิบัติการ ดังนี้

- 1) การจัดการด้านสถาบันภายใต้กรอบ IMT - GT Roadmap
- 2) การขยายการเข้าไปมีส่วนร่วมภายในกลุ่ม IMT - GT
- 3) การดำเนินงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

4. ความร่วมมือ

เดิมขอบเขตความร่วมมือตามกรอบ IMT - GT มี 6 สาขา พร้อมทั้งจัดตั้งกลุ่มเทคนิคปฏิบัติการ (Implementing Technical Group: ITG) เป็นกลไกดำเนินงานสำหรับแต่ละสาขา คือ

- (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- (2) การค้าและการพัฒนาจากจุดแรกเริ่มที่ริเริ่มโครงการ โดยแต่ละฝ่ายมาบรรจบกัน

- (3) การพัฒนาตลาดเสรี
- (4) การพัฒนารายสาขา โดยมุ่งเน้นการท่องเที่ยว
- (5) การพัฒนาสหสาขา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ
- (6) การพัฒนาพื้นที่นอกเขตเมืองและการค้าระหว่างพื้นที่

แต่ในปัจจุบัน เพื่อให้แผนงานความร่วมมือ IMT - GT สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ IMT -GT Roadmap ทั้งสามฝ่ายจึงได้ปรับปรุงสาขาความร่วมมือ ดังนี้

4.1 สาขาโครงสร้างพื้นฐานและการขนส่ง เป็นความร่วมมือในด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีจุดมุ่งหมายในการบูรณาการทางด้านกายภาพของประเทศ พื้นที่ IMT - GT โดย

เป็นการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ประเทศที่ประสานงานหลักคือ มาเลเซีย

4.2 สาขาการค้าและการลงทุน เป็นการอำนวยความสะดวกทางการค้า การลงทุน ในพื้นที่ IMT - GT ลดขั้นตอน มาตรการกีดกันทางการค้า โดยมุ่งเน้นลดต้นทุนในการประกอบธุรกิจ การส่งเสริมการไหลเวียนของสินค้าและบริการในภูมิภาค ประเทศที่ประสานงานหลักคือ มาเลเซีย

4.3 สาขาการท่องเที่ยว ส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ประเทศที่ประสานงานหลักคือ ไทย

4.4 สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นความร่วมมือด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน รวมไปถึงการใช้มาตรการในการยกระดับคุณภาพแรงงาน ประเทศที่ประสานงานหลักคือ อินโดนีเซีย

4.5 สาขาการเกษตร อุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม สร้างความร่วมมือในการเพิ่มพูนการค้า การลงทุน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า และเน้นการจ้างงานในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม รวมทั้งร่วมมือพัฒนาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ IMT - GT ประเทศที่ประสานงานหลักคือ อินโดนีเซีย

4.6 สาขาผลิตภัณฑ์และบริการฮาลาล ประเทศที่ประสานงานหลักคือ ไทย

5. บทบาทและ ภารกิจหลักของสถาบันภายใต้กรอบ IMT - GT ในการดำเนินการตาม IMT - GT Roadmap

5.1 ประชุมสุดยอดผู้นำ IMT - GT (Leaders' Summit)

- เป็นองค์กรสูงสุดในการตัดสินใจของกรอบ IMT - GT
- กำหนดเป้าหมายหลักและทิศทางความร่วมมือตามกรอบ IMT - GT

5.2 ประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministers' Meeting: MM)

- เป็นหน่วยประสานงานด้านการกำหนดทิศทางและเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจของกรอบ IMT - GT

- ทำหน้าที่รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการตามกรอบ IMT - GT

Roadmap

5.3 ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meeting: SOM)

- เป็นองค์กรประสานงานของแผนงาน IMT - GT โดยรายงานต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรี

- จัดเตรียมรายงานความก้าวหน้า IMT - GT Roadmap ต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรี

- เสนอแผนนโยบายหรือประเด็นที่ควรดำเนินการต่อองค์กรระดับที่สูงกว่า

5.4 คณะทำงาน (Working Groups) ทำหน้าที่ประสานงาน อำนาจความสะดวก และให้ความร่วมมือในแต่ละสาขาความร่วมมือ

5.5 ศูนย์การประสานงาน อำนาจความสะดวก ติดตามผลและอื่นๆ (Coordination and Monitoring Center: CMC) ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างที่ประชุมระดับรัฐมนตรี/ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส กับสถาบันอื่นๆ ของ IMT-GT รวมทั้งพันธมิตรจากภายนอก

5.6 ฝ่ายเลขานุการระดับชาติ (National Secretariats) ทำหน้าที่ร่วมดำเนินการติดต่อประสานงานระดับภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งติดตามพัฒนาการในพื้นที่ IMT - GT

5.7 สภาธุรกิจ IMT - GT (Joint Business Council: JBC) เป็นผู้ประสานงานภาครัฐกับภาคเอกชนและเสนอโครงการความร่วมมือภาคเอกชน

5.8 ที่ประชุมระดับผู้ว่าและมุขมนตรี (Governors' and Chief Ministers' Forum) เป็นผู้ประสานงานสภาธุรกิจ IMT - GT รวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมโครงการในพื้นที่ IMT - GT ([http://www.dft.moc.go.th/the_files/\\$59/level4/imt-gt.htm](http://www.dft.moc.go.th/the_files/$59/level4/imt-gt.htm))

8.3 โครงการความร่วมมือแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi - Sectoral Technical and Economic Cooperation: BIMSTEC)

1. ความเป็นมา

BIMSTEC หรือ ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ (Bay of Bengal Initiative for Multi - Sectoral Technical and Economic Cooperation) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่าง 7 ประเทศในภูมิภาคอ่าวเบงกอล ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย โดยประเทศสมาชิกจะต้องมีภูมิประเทศติดอ่าวเบงกอล หรือพียงอ่าวเบงกอลเป็นหลัก

BIMSTEC เริ่มก่อตั้งขึ้นครั้งแรกจากสมาชิก 4 ประเทศ เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2540 ภายใต้ชื่อ BISTEC (Bangladesh - India - Sri Lanka - Thailand Economic Cooperation)

ภายใต้การริเริ่มและผลักดันของไทย และเปลี่ยนชื่อเป็น BIMST - EC (Bangladesh - India - Myanmar-Sri Lanka - Thailand Economic Cooperation) เมื่อพม่าเข้าร่วมเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2540 ต่อมาในเดือนธันวาคม 2546 เนปาลและภูฏานได้เข้าร่วมประชุมในฐานะสมาชิกใหม่

BIMST - EC ได้เปลี่ยนเป็นชื่อปัจจุบันโดยใช้ตัวย่อเดิมในการประชุมระดับผู้นำครั้งแรกที่มีขึ้น ณ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2547 ที่ผ่านมา

2. ความสำคัญของ BIMST - EC

กลุ่ม BIMS - TEC ถือได้ว่าเป็นตลาดที่มีศักยภาพ โดยมีประชากรรวมกันถึง 1,300 ล้านคน แต่ปัจจุบันยังมีการค้า การลงทุน และการเดินทางติดต่อกันค่อนข้างน้อย ทำให้ยังมีโอกาสและช่องทางในการที่จะส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันได้อีกมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านการค้าการลงทุนนั้น ประเทศสมาชิกได้ลงนามในกรอบความตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC แล้ว และทุกประเทศได้เสร็จสิ้นกระบวนการภายในประเทศสำหรับการให้สัตยาบันแล้วเช่นกัน ทั้งนี้ การประชุมคณะกรรมการเจรจาการค้า (TNC) กำลังดำเนินอยู่ โดยมีเป้าหมายเร่งรัดเจรจาด้านตัวสินค้าก่อนเป็นลำดับแรกให้เสร็จสิ้นเพื่อเริ่มลดภาษีได้ในกลางปี 2549 และได้เริ่มการเจรจาเรื่องการลงทุน และการค้าบริการแล้ว

สำหรับประเทศไทย BIMSTEC จะช่วยประสานนโยบาย Look West ของไทยให้เข้ากับนโยบาย Look East ของอินเดีย และช่วยเน้นจุดยืนนโยบายต่างประเทศแบบ Forward Engagement ของรัฐบาล ปัจจุบันที่มุ่งเน้นกระชับความสัมพันธ์กับประเทศพันธมิตรเดิม และบุกเบิกความสัมพันธ์กับพันธมิตรใหม่ๆ นอกจากนี้ ความร่วมมือที่ประสานจุดแข็งของแต่ละประเทศเข้าด้วยกันใน BIMSTEC ก็เป็นการส่งเสริมความริเริ่มของไทยที่นำมาใช้ได้ผลเป็นที่ยอมรับในหลายเวที ทั้ง ACD และ ACMECS ซึ่งความสำเร็จในเวทีนี้ ก็จะเป็นตัวอย่างของความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (South – South Cooperation) ที่จะทำให้ไทยมีบทบาทสร้างสรรค์ในเวทีระหว่างประเทศต่อไป

3. กลไกการทำงานและการประชุมสำคัญ แบ่งออกเป็น

3.1 การประชุมระดับผู้นำ (BIMS - TEC Summit) นายกรัฐมนตรีศรีลังกากล่าวในสุนทรพจน์เปิดการประชุมรัฐมนตรีครั้งที่ 5 ในเดือนธันวาคม 2545 กรุงโคลัมโบ ว่าถึงเวลาแล้วที่ BIMS-TEC จะยกระดับการประชุมเป็นระดับผู้นำรัฐบาล ซึ่งสมาชิกต่างเห็นพ้องด้วย

และไทยก็ได้เสนอตัวเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำครั้งแรกขึ้นเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2547 ณ กรุงเทพฯ

การประชุมระดับผู้นำเป็นกลไกกระตุ้นสำคัญที่จะผลักดันให้กรอบความร่วมมือมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสะท้อนถึงเจตนารมณ์ทางการเมืองและการสนับสนุนตามกระบวนการ Top-down เพื่อผลักดันกรอบความร่วมมือ BIMSTEC ในระดับนโยบายต่อไป

3.2 การประชุมระดับรัฐมนตรี (Ministerial Meeting) เดิมมีการประชุมที่จัดขึ้นเป็นประจำ 2 การประชุมด้วยกัน ได้แก่

3.2.1 การประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศ (Ministerial Meeting: MM) ทำหน้าที่เป็น Prime Mover ในการกำหนดนโยบายภาพรวมและให้คำแนะนำแก่การประชุมผู้นำ และได้รับมอบหมายจากที่ประชุมผู้นำให้ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักในกรอบ BIMSTEC

อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่การประชุมครั้งที่ 1 จนถึงการประชุมครั้งที่ 4 ได้จำกัดอยู่เพียงระดับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ แต่ในการประชุมครั้งที่ 5 ณ กรุงโคลัมโบ เมื่อเดือนธันวาคม 2545 ได้ยกระดับเป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

3.2.2 การประชุมรัฐมนตรีการค้า/เศรษฐกิจ (Trade/Economic Ministerial Meeting: TEMM) จะติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานในสาขาการค้าและการลงทุน และนโยบายเขตการค้าเสรี

ต่อมาในการประชุมผู้นำครั้งที่ 1 ได้มีการเสนอจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีในสาขาอื่นๆ ขึ้น ได้แก่

3.2.3 การประชุมโต๊ะกลมและเชิงปฏิบัติการระดับรัฐมนตรีด้านการท่องเที่ยว BIMS - TEC (Roundtable and Workshop for BIMSTEC Tourism Ministers) ซึ่งอินเดียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ 1 เมื่อ 21-23 กุมภาพันธ์ 2548 ณ เมืองกัลกัตตา โดยเนปาลได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ 2 ในเดือนมิถุนายน 2549

3.2.4 การประชุมรัฐมนตรีพลังงาน BIMS - TEC (BIMS - TEC Energy Ministers' Conference) ซึ่งอินเดียเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ 1 เมื่อ 4 ตุลาคม 2548 ณ กรุงนิวเดลี โดยไทยได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งที่ 2 ในปี 2549

3.2.5 การประชุมรัฐมนตรีด้านการลดความยากจน บังกลาเทศได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นระหว่าง 30 - 31 มีนาคม 2549 ณ กรุงธากา

3.2.6 การประชุมรัฐมนตรีด้านความร่วมมือทางวัฒนธรรม ภูมิภาคได้เสนอเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 2549

3.3 การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโส (Senior Officials' Meeting) แบ่งเป็น 2 ด้านคือ

3.3.1 ด้านการค้าและเศรษฐกิจ (Senior Trade/Economic Officials' Meeting: STEOM) รับผิดชอบการเจรจาเรื่องเขตการค้าเสรี BIMS - TEC (FTA) ความร่วมมือในสาขาหลักด้านการค้าและการลงทุน และ 15 สาขาย่อยของสาขาการค้าและการลงทุน และรายงานต่อที่ประชุมรัฐมนตรีการค้าและเศรษฐกิจ

3.3.2 ด้านต่างประเทศ (Senior Official's Meeting – SOM) มีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าในสาขาอื่นๆ นอกเหนือจากสาขาการค้าและการลงทุน โดยรับรายงานจากที่ประชุม BIMS -TEC Working Group จากนั้นจะเสนอต่อที่ประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศต่อไป

3.4 การประชุมคณะทำงาน BIMS - TEC ที่กรุงเทพฯ (BIMS - TEC Working Group in Bangkok: BWG)เป็นการประชุมร่วมระหว่างอธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศและเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกประจำประเทศไทย และผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชุมจะมีขึ้นทุกเดือน ณ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อติดตามและผลักดันความคืบหน้าในแต่ละสาขาความร่วมมือ และเพื่อศึกษาแนวทางและนโยบายของความร่วมมือก่อนเสนอรายงานต่อที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ในการนี้ไทยได้จัดตั้งศูนย์ BIMS - TEC (BIMS - TEC Center) ขึ้นเป็นโครงการนำร่องเพื่อสนับสนุนการทำงานของ BWG โดยตั้งอยู่ที่สถาบันยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

3.5 การประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญ (Expert Group Meeting) ประเทศผู้นำของสาขาหลักและสาขาย่อยจะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอและรายงานผลการประชุมต่อคณะทำงาน BIMS - TEC (BWG) ที่กรุงเทพฯ ผ่านสถานเอกอัครราชทูต BIMS - TEC ประจำประเทศไทย ผลการประชุมดังกล่าวจะถูกเสนอต่อที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสต่อไป

3.6 การประชุม Business Forum และ Economic เป็น 2 การประชุมภายใต้สาขาการค้าและการลงทุน ซึ่งเป็นเวทีที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนได้เข้ามีส่วนร่วม โดย Business Forum เป็นเวทีหารือระหว่างภาคเอกชนด้วยกันใน BIMS-TEC ส่วน Economic Forum จะเป็นเวทีที่ภาคเอกชนและภาครัฐบาลร่วมหารือกัน และผลการประชุมทั้งสองจะนำรายงานต่อที่ประชุม STEOM ต่อไป

4. ความคืบหน้าล่าสุด

หลังจากการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ BIMS - TEC ครั้งที่ 8 เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2548 ณ กรุงธากา ประเทศบังคลาเทศ ได้มีการพิจารณาปรับสาขาความร่วมมือใน BIMS - TEC จากเดิม 6 สาขา คือ 1) การค้าและการลงทุน 2) การท่องเที่ยว 3) การสื่อสารและคมนาคม 4) พลังงาน 5) เทคโนโลยี 6) ประมง เพิ่มอีก 7 สาขา ได้แก่ 1) เกษตร 2) การต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ 3) ปฏิสัมพันธ์ในระดับประชาชน 4) สาธารณสุข 5) วัฒนธรรม 6) การจัดการสิ่งแวดล้อมและภัยพิบัติ 7) การลดความยากจน รวมเป็น 13 สาขา

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังมีมติให้ขยายระยะเวลาดำเนินการของศูนย์ BIMS - TEC ซึ่งเดิมกำหนดจะครบวาระในกลางปี 2 549 ออกไปจนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักเลขาธิการขึ้น นอกจากนี้ ยังจะมีการจัดตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อพิจารณาเรื่องการจัดตั้งสำนักงานเลขาธิการ ตลอดจนกฎบัตรของ BIMS - TEC เพื่อนำเสนอให้ที่ประชุมผู้นำครั้งที่ 2 ที่อินเดียจะเป็นเจ้าภาพจัดขึ้นในปี 2550 พิจารณาต่อไปด้วย

[http://www.dft.moc.go.th/the_files/\\$59/level4/bimstec.htm](http://www.dft.moc.go.th/the_files/$59/level4/bimstec.htm)

8.4 โครงการยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิสรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawade - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS)

1. ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) เป็นแนวคิดที่ฝ่ายไทยได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้รับการสนับสนุนในหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อนบ้านทั้งสามดังกล่าว

ผู้นำประเทศกัมพูชา ลาว พม่า และไทยได้ประชุมร่วมกันเป็นครั้งแรกภายใต้กรอบความร่วมมือ ACMECS เมื่อวันที่ 12 พฤศจิกายน 2546 ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า ในการประชุมดังกล่าว ผู้นำประเทศสมาชิกได้ลงนามร่วมกันในปฏิญญาพุกามที่จะมีความร่วมมือระหว่างกันในสาขาความร่วมมือสำคัญ 5 สาขา และให้ความเห็นชอบในแผนปฏิบัติการซึ่ง

ประกอบด้วยโครงการร่วม 46 โครงการ และโครงการทวิภาคี 224 โครงการ ซึ่งจะมีการดำเนินการภายในระยะเวลา 10 ปี โดยผู้นำประเทศสมาชิกต่างเห็นชอบร่วมกันให้เรียกกรอบความร่วมมือนี้ว่า ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจิระวดี - เจ้าพระยา - แม่โขง

ยุทธศาสตร์นี้ จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์จากความแข็งแกร่งและความหลากหลายของประเทศสมาชิกเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างสมดุลโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน สร้างฐานการผลิตชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านการเกษตรอุตสาหกรรมและบริการ การย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านทั้งอุตสาหกรรมและการเกษตร สร้างงานและลดช่องว่างรายได้ของชาวไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ลดการเคลื่อนย้ายแรงงานผิดกฎหมาย ลดปัญหายาเสพติด สร้างความมั่นคงและมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ 4 ประเทศ ได้แก่ ไทย ลาว กัมพูชา และพม่า ร่วมกันอย่างยั่งยืน

การเข้าเป็นสมาชิกของเวียตนามเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2547 ได้ทำให้ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 5 ประเทศ ซึ่งช่วยเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่กรอบความร่วมมือ ACMECS

2. วัตถุประสงค์

ต้องการลดช่องว่างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกเพื่อส่งเสริมความเจริญอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค ความเจริญดังกล่าวไม่เพียงแต่จะเป็นผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก แต่ยังส่งเสริมและก่อให้เกิดความเข้มแข็งให้แก่กรอบความร่วมมืออาเซียน ทั้งนี้ เนื่องจากความเข้มแข็งของกัมพูชา ลาว พม่าไทย และเวียตนาม ย่อมหมายถึงความเข้มแข็งของอาเซียนโดยรวม ดังนั้น กรอบความร่วมมือนี้จึงเปรียบเสมือนกรอบความร่วมมือที่ช่วยส่งเสริมการรวมตัวภายใต้กรอบอาเซียนให้มีความก้าวหน้ารวดเร็วขึ้นบนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและการเล็งเห็นถึงผลประโยชน์ร่วมกัน

กิจกรรมภายใต้กรอบ ACMECS จะเน้นการลดความยากจนเพื่อช่วยให้เกิดการพัฒนายั่งยืนตามเป้าหมายเพื่อการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการช่วยเหลือตนเองและการเป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกัน อีกทั้งเน้นการทำงานที่ส่งเสริมและต่อยอดโครงการความร่วมมือที่มีอยู่แล้วในภูมิภาคเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่ชายแดนของประเทศสมาชิกเป็นพื้นที่แห่งการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางสังคมวัฒนธรรม พร้อมทั้งเป็นการผสมผสานผลประโยชน์ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับภูมิภาคให้เป็นผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อสร้างความเจริญ ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสงบสุข ความมั่นคง และความเป็นเพื่อนบ้านที่ดีระหว่างประเทศสมาชิก

กิจกรรมภายใต้กรอบ ACMECS ซึ่งส่งเสริมและต่อยอดโครงการความร่วมมือที่มีอยู่แล้วในภูมิภาคนี้ จะเน้นความร่วมมือที่ปฏิบัติได้จริงและก่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาศัยความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศสมาชิก มีความเป็นไปได้และเป็นที่ยอมรับโดยทุกประเทศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ การดำเนินการจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจ ยึดหลักฉันทาคติ และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน

3. กลไกการทำงาน

- 3.1 การประชุมระดับผู้นำทุก 2 ปี
- 3.2 การประชุมระดับรัฐมนตรีปีละครั้ง
- 3.3 การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสทุก 6 เดือน
- 3.4 การประชุมคณะทำงานเพื่อการประสานงานระหว่างสถานเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกที่กรุงเทพฯ ทุก 2 เดือน
- 3.5 การประชุมระดับคณะทำงานรายสาขา

4. สาขาความร่วมมือ

มี 6 สาขาความร่วมมือหลัก ได้แก่

- 4.1 การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน
 - เพื่อใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการไหลเวียนของสินค้าและการลงทุนให้เกิดการจ้างงาน
 - เพื่อสร้างรายได้และลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสังคม
- 4.2 ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม
 - เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมโดยสร้างและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน จัดสรรการผลิต การตลาด และการจัดซื้อร่วมกัน การวิจัยและพัฒนา และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
- 4.3 การเชื่อมโยงการคมนาคม
 - พัฒนาและใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

- อำนวยความสะดวกสำหรับการค้า การลงทุน เกษตรกรรม การผลิตทางอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว

4.4 ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว

- ส่งเสริมยุทธศาสตร์ร่วมสำหรับความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง
- อำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวในหมู่ทั้งสี่ประเทศและจากภูมิภาคอื่นๆ

4.5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- ส่งเสริมการเสริมสร้างขีดความสามารถของคนและสถาบัน
- ริเริ่มมาตรการเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค

4.6 ความร่วมมือด้านสาธารณสุข

- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาขีดความสามารถทางด้านสาธารณสุข และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

ในการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2547 ที่กรุงย่างกุ้ง สหภาพพม่า ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการจัดตั้งกลไกประเทศผู้ประสานงานในความร่วมมือแต่ละสาขาเพื่อผลักดันให้ความร่วมมือในแต่ละสาขามีความคืบหน้า

เพื่อผลักดันความคืบหน้าในความร่วมมือหลักในแต่ละสาขา ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสสมัยพิเศษและการประชุมระดับรัฐมนตรีอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2547 ที่ จ.กระบี่ ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งคณะทำงานในความร่วมมือแต่ละสาขาโดยมีประเทศสมาชิก 1 ประเทศทำหน้าที่เป็นประเทศผู้ประสานงาน ดังนี้

1. ไทย การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน
2. พม่า ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม
3. ลาว การเชื่อมโยงการคมนาคม
4. กัมพูชา ความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว
5. เวียดนาม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
6. ไทย ความร่วมมือด้านสาธารณสุข*

หมายเหตุ* ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ ACMECS ที่เมืองเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2548 ได้เห็นชอบให้มีการจัดตั้งสาขาความร่วมมือด้านสาธารณสุขเป็นสาขาความร่วมมือใหม่ตามที่ประเทศไทยเสนอ

5. นโยบายของไทย

5.1 นำโครงการความร่วมมือที่ประเทศสมาชิกได้ตกลงร่วมกันมาปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในระยะเวลาที่เหมาะสม

5.2 ส่งเสริมความร่วมมือในสาขาที่เป็นประโยชน์สำคัญทั้งของไทย และของภูมิภาค เช่น พลังงาน สาธารณสุข โดยให้มีการดำเนินการที่สอดคล้องและส่งเสริมกรอบความร่วมมืออื่นๆ ในอนุภูมิภาคโดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (**Greater Mekong Subregion: GMS**)

5.3 เพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างไทยกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือในลักษณะไตรภาคีในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาแก่ประเทศเพื่อนบ้าน

5.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือทั้งในระดับรัฐ - รัฐ / เอกชน - เอกชน / รัฐ - เอกชน / ประชาชน - ประชาชน

การประชุมสุดยอดผู้นำว่าด้วยยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ACMECS) โดยสาระสำคัญ ดังนี้

เป้าหมายหลัก มี 4 ประการ ได้แก่

- 1) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดความเจริญเติบโตมากขึ้นตามแนวชายแดน
- 2) เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมเกษตรและการผลิตไปยังบริเวณที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ
- 3) เพื่อสร้างโอกาสการจ้างงานและลดความแตกต่างของรายได้ในหมู่ประเทศสมาชิก
- 4) เพื่อส่งเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่งคั่งร่วมกันสำหรับทุกฝ่ายในลักษณะที่ยั่งยืน

กิจกรรมของ ACMECS จะมีลักษณะ 5 ประการ ได้แก่

- 1) สอดคล้องและส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับทวิภาคีและภูมิภาคที่มีอยู่แล้ว
- 2) ปฏิบัติได้โดยมีผลที่เป็นรูปธรรม โดยใช้ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของแต่ละประเทศ
- 3) ทำได้จริงและเป็นที่ยอมรับได้โดยประเทศที่เกี่ยวข้อง

4) ยึดหลักการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างสมัครใจและทัดเทียมกัน

5) ยึดหลักจรรยาบรรณระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

ความร่วมมือของ ACMECS จะดำเนินการในด้านต่าง ๆ 5 สาขา ดังนี้

- 1) สาขาการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งมีเป้าหมายดังนี้
 - เพื่อใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศที่เกี่ยวข้อง
 - เพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับการไหลเวียนของสินค้าและการลงทุน เพื่อให้เกิดการจ้างงาน
 - เพื่อสร้างงานและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจสังคม
- 2) สาขาความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม โดยสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน จัดสรรการผลิต การตลาด และการจัดซื้อร่วมกัน การวิจัยและพัฒนาและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน
- 3) สาขาการเชื่อมโยงการคมนาคม มีเป้าหมาย ดังนี้
 - พัฒนาและใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงการขนส่งระหว่างประเทศสมาชิก
 - อำนวยความสะดวกสำหรับการค้า การลงทุน เกษตรกรรม การผลิตทางอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว
- 4) สาขาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว มีเป้าหมายดังนี้
 - ส่งเสริมยุทธศาสตร์ร่วมสำหรับความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิก
 - อำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวสำหรับความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศสมาชิก
- 5) สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
 - ส่งเสริมการเสริมสร้างขีดความสามารถของคนและสถาบัน
 - ริเริ่มมาตรการเพื่อพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค

แผนปฏิบัติการยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ACMECS แบ่ง 3
ระยะ ดังนี้

- 1) ระยะสั้น มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2546 - 2548
- 2) ระยะปานกลาง มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2549 - 2551
- 3) ระยะยาว มีระยะเวลาดำเนินการ พ.ศ. 2552 - 2555

(<http://www.dft.moc.go.th/ACMECs.htm>)

8.5 โครงการข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกา (Free Trade Agreement of America: FTAA)

ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2537 (ค.ศ. 1994) ประธานาธิบดี บิล คลินตัน แห่งสหรัฐอเมริกาและผู้นำประเทศที่มีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย 36 ประเทศในแถบทวีปอเมริกา ซึ่งประกอบไปด้วย ประเทศในอเมริกาเหนือ อเมริกากลาง อเมริกาใต้ และประเทศในหมู่เกาะแคริบเบียน (ยกเว้นประเทศคิวบา) ได้จัดการประชุมสุดยอดทวีปอเมริกา (Summit of the American) ขึ้นครั้งแรกที่เมืองไมอามี มลรัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความร่วมมือในด้านการพัฒนาประเทศ เสริมสร้างศักยภาพทางการเมือง ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของภูมิภาค ซึ่งถือว่าการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคที่สำคัญ เพราะมีประชากรรวมกันถึง 800 ล้านคน และมี GDP ของทุกประเทศรวมกันถึง 14 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ และมีเป้าหมายสามารถเปิดเขตการค้าเสรีได้ทันภายใน พ.ศ. 2548 ซึ่งจะส่งแรงกดดันสำคัญมายังกลุ่มเศรษฐกิจอื่นๆ โดยเฉพาะสหภาพยุโรปและสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ในขณะเดียวกัน หากข้อตกลงการค้าเสรี FTAA บรรลุผลจะช่วยเพิ่มมูลค่าการส่งออกให้ทุกประเทศในกลุ่ม เพราะราคาสินค้าส่งออกของประเทศสมาชิกในตลาดต่างประเทศจะถูกลงด้วยสิทธิพิเศษทางภาษีที่ได้รับ

ในการประชุมครั้งนี้ ผู้นำของ 34 ประเทศได้ร่วมกันแถลงการณ์ในปฏิญญาแห่งหลักการ (Declaration of Principle) และแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อจะร่วมมือกันในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาให้บรรลุผลสำเร็จภายใน พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005) โดยมีใจความสำคัญระบุไว้ว่า ประเทศสมาชิกจะต้องมีข้อผูกพันที่จะไม่ใช้มาตรการใหม่ๆ ที่จะก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้า รวมทั้งการจัดทำข้อตกลงใดๆ ก็ตามจะต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติ

ของ GATT 1994 และ WTO และจะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบและเป็นอุปสรรคต่อประเทศอื่น

จากแผนปฏิบัติการในเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาได้กำหนดให้มีการประชุมรัฐมนตรีการค้า (Trade Ministerial Meeting) ขึ้นเพื่อดำเนินการยกร่างแผนการดำเนินงานจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกา โดยจัดประชุมขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีตั้งแต่ พ.ศ. 2538 (1995) เป็นต้นมา ผลการประชุมที่สำคัญและมีส่วนผลักดันให้เกิดจุดเริ่มต้น ในการดำเนินงานจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาอย่างเป็นทางการ คือ การประชุมรัฐมนตรีการค้าครั้งที่สี่ในเดือนมีนาคม 1998 ที่เมืองซาน โฮเซ ประเทศคอสตาริกา หลังการประชุมได้มีการแถลงการณ์ “ปฏิญญาแห่งซานโฮเซ” (Declaration of San Jose) โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ส่วนสำคัญที่สุดของปฏิญญานี้ คือ การจัดตั้งคณะกรรมการเจรจาการค้า (Trade Negotiation Committee) จำนวน 9 กลุ่ม อันได้แก่ การเปิดตลาด การลงทุน การค้าบริการ การจัดซื้อโดยภาครัฐ การระงับข้อพิพาทสินค้าเกษตร ทรัพย์สินทางปัญญา การอุดหนุน ภาษีต่อต้านการทุ่มตลาดและภาษีตอบโต้การอุดหนุน และนโยบายการแข่งขัน การประชุมในรอบนี้ มีจุดประสงค์เพื่อเจรจาหาข้อตกลงในการส่งเสริมการค้า และลดข้อกีดกันทางการค้าระหว่างกัน และจัดให้มีการเจรจาในกลุ่มต่างๆ ขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกประเทศจะต้องมีส่วนร่วม และต้องมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันเป็นประธานและรองประธานกรรมการฯ ตามวาระที่กำหนด เพื่อให้สามารถบรรลุผลในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

การประชุมสุดยอดทวีปอเมริกา ครั้งที่ 3

ในการประชุมสุดยอดทวีปอเมริกา ครั้งที่ 3 ที่จัดขึ้นที่เมืองควิเบค ประเทศแคนาดา ระหว่างวันที่ 20 - 22 เมษายน 2543 สาระสำคัญของการประชุมนี้อยู่ที่การให้ความสำคัญกับประชาชน ในทวีปอเมริกาทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม ซึ่งได้ประกอบด้วยแผนปฏิบัติการ 3 ด้าน คือ สร้างความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตย (Strengthening Democracy) สร้างความมั่งคั่ง (Creating Prosperity) และให้ความสำคัญต่อทรัพยากรมนุษย์ (Realizing Human Potential)

โดยที่ประชุมเห็นพ้องกันว่าความร่วมมือกลุ่มเศรษฐกิจจะเป็นกุญแจสำคัญที่จะช่วยลดปัญหาความยากจน และการกระจายรายได้ให้เท่าเทียมกัน ดังนั้นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตและการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องประกอบไปด้วยระบบเศรษฐกิจแบบเสรีที่เปิดกว้างการเปิดตลาดการค้า การระดมทุนและการลงทุนอย่างต่อเนื่อง

ความมั่นคงทางการเงิน นโยบายรัฐบาลที่เหมาะสม การพัฒนาเทคโนโลยี การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ส่วนในเรื่องของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกานั้น ได้มีผลคืบหน้าอย่างชัดเจนในการยกร่างข้อตกลงเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกา (Preliminary Draft FTAA Agreement) โดยดำเนินการตามข้อตกลงจากการประชุมสุดยอดทวีปอเมริกา ครั้งที่ 1 (ไมอามี) และได้กำหนดการเจรจาจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีอเมริกาให้แล้วเสร็จภายในเดือนมกราคม 2005 แต่ก็มีข้อขัดแย้งในเรื่องนี้อยู่บ้างจากการประชุมรัฐมนตรีการค้า (Trade Ministerial Meeting) ครั้งที่ 6 ที่จัดขึ้นเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2544 ที่เมืองบัวโนสไอเรส ประเทศอาร์เจนตินา สหรัฐฯ ได้สนับสนุนข้อเสนอของชิลีที่พยายามผลักดันให้การเจรจา FTAA มีผลบังคับใช้ในปี 2003 แต่ก็ไม่เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากได้รับการคัดค้านจากประเทศสมาชิกหลายประเทศ โดยเฉพาะบราซิลและกลุ่มประเทศสมาชิก MERCOSUR ซึ่งประกอบไปด้วย อาร์เจนตินา ปารากวัย และอุรุกวัย

หลังจากการประชุมเสร็จสิ้นลง รัฐบาลของทุกประเทศจะเริ่มเจรจาในระหว่างการประชุม Summit Implementation Review Group (SIRG) ที่จะจัดขึ้นที่เมืองควิเบก ระหว่างวันที่ 1 - 3 ตุลาคม 2544 เพื่อดำเนินการตามที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้ในปฏิญญาเมืองควิเบก (Declaration of Quebec City) และแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ผลกระทบต่อประเทศไทย

ด้านการค้าในอนาคตประเทศไทยคงจะต้องเผชิญปัญหาการแข่งขันจากประเทศสมาชิก FTAA ซึ่งในขณะนี้สินค้าส่งออกที่สำคัญของไทยไปยังตลาดสหรัฐฯ 10 อันดับแรกได้เริ่มมีประเทศสมาชิก FTAA เข้ามาแย่งส่วนแบ่งการตลาดของไทยแล้ว ซึ่งนอกจากเม็กซิโกและแคนาดาซึ่งเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญแล้ว ยังมีประเทศอื่นๆ อีก ได้แก่ คอสตาริกา บราซิล เอกวาดอร์ เวเนซุเอลา ชิลี ฮอนดูรัส และสาธารณรัฐโดมินิกัน สำหรับประเทศไทยจะได้รับผลกระทบเพราะเมื่อส่งสินค้าไปยัง 34 ประเทศดังกล่าวจะเสียเปรียบ เนื่องจากต้องสูญเสียภาษีนำเข้าสูง ในขณะที่การค้าของ 34 ประเทศมีอัตราภาษีนำเข้าระหว่างกันเป็นศูนย์ สินค้าที่ประเทศไทยจะเสียเปรียบเป็นหมวดเกษตร เพราะสหรัฐเป็นประเทศผู้ผลิตสินค้าเกษตรรายใหญ่ เมื่อทั้ง 34 ประเทศรวมอยู่ในเขตการค้าเสรีเดียวกันแล้ว โอกาสที่ประเทศไทยจะไปแข่งขันกับสหรัฐ จะเป็นเรื่องลำบาก ขณะเดียวกัน สหรัฐฯ จะหันไปนำเข้าสินค้าจากประเทศดังกล่าวมากขึ้น

อย่างไรก็ดี ความสำเร็จในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาจะมีส่วนช่วยขยายการค้า และเพิ่มรายได้ของประเทศในภูมิภาค ซึ่งจะกลายเป็นตลาดที่มีอำนาจการซื้อที่ไทยควรให้ความสำคัญต่อไป

ด้านการลงทุน เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว สหรัฐฯ ยังยึดหลักนโยบายการค้าและการลงทุนเสรีซึ่งจะเป็นผลดีต่อการลงทุนของสหรัฐฯ ในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม ภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ อาจทำให้มีการชะลอการลงทุนในต่างประเทศได้ด้วยเช่นกัน และหากการจัดตั้งเขตการค้าเสรีประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ สหรัฐฯ ก็มีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนฐานการลงทุนในต่างประเทศจากภูมิภาคเอเชียไปยังประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกาได้ เพราะจะมีข้อได้เปรียบทั้งในเรื่องอัตราภาษี สิทธิพิเศษและความสะดวกต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลงประกอบกับระยะทางที่ใกล้ทำให้ขนส่งสะดวกและประหยัดกว่ามาก

ข้อสังเกต

จากระดับการพัฒนาและความเจริญของแต่ละประเทศ ทั้งในเรื่องเศรษฐกิจ การค้า การเมือง และสังคม ซึ่งความแตกต่างกันในเรื่องนี้ อาจกลายเป็นอุปสรรคที่นำไปสู่ความล่าช้าในการจัดตั้งเขตการค้าเสรีแห่งทวีปอเมริกาที่กำหนดไว้ภายในค.ศ. 2005 ก็เป็นไปได้ นอกจากนี้ การที่เวเนซุเอลาได้แจ้งในที่ประชุมว่าอาจจะไม่สามารถรับกำหนดเวลาใช้บังคับในค.ศ. 2005 และบราซิลซึ่งยังสงวนท่าทีอยู่ เนื่องจากเห็นว่าอัตราภาษีของสหรัฐฯ นั้นต่ำอยู่แล้ว อาจจะไม่ได้ประโยชน์จากข้อตกลงนี้นัก คงจะเป็นอุปสรรคที่สำคัญที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จของการเจรจาในที่สุด

ในระหว่างการแถลงข่าวสื่อมวลชน ประธานาธิบดีสหรัฐฯ ได้กล่าวว่า “เรามีทางเลือกระหว่าง เราสามารถรวมตัวเป็นตลาดรวมเพื่อจะสามารถแข่งขันได้ในระยะยาวกับตะวันออกไกลและยุโรป หรือเราจะต่างคนต่างอยู่” ซึ่งเป็นข้อน่าคิดว่า เมื่ออเมริกาและยุโรปต่างรวมเป็นหนึ่งแล้วเอเชียควรทำอย่างไร
